

Temat:

Analiza fraszek i aforyzmów – jak wiele można powiedzieć w kilku słowach?

Kurs: Przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty dla klasy 8.

Nr pliku: PolSP8-KP-L01-Z-v01

Cel lekcji:

- ✓ Uczeń rozpoznaje fraszkę i aforyzm jako krótkie formy literackie.
- ✓ Uczeń analizuje środki stylistyczne i sens utworów.
- ✓ Uczeń potrafi tworzyć własne krótkie wypowiedzi w formie aforyzmu.
- ✓ Uczeń rozumie funkcję ironii, puenty, uosobienia.

Forma wypowiedzi egzaminacyjnej:

Rozpoznanie fraszki lub aforyzmu, analiza środków stylistycznych i przesłania, krótka wypowiedź interpretacyjna.

ZAGADNIENIA OMAWIANE PRZEZ NAUCZYCIELA

1. Czym jest fraszka?
2. Czym jest aforyzm?
3. Jakie środki stylistyczne są najczęstsze we fraszkach i aforyzmach?
 - metafora
 - uosobienie
 - ironia
 - kontrast
4. Różnice między fraszką a aforyzmem.

NOTATKA DLA UCZNIA

Fraszka – krótki utwór poetycki, rymowany, często żartobliwy lub refleksyjny, z puentą.

Autor: Jan Kochanowski – twórca polskiej fraszki.

Aforyzm – krótka myśl (1–2 zdania), zawierająca życiową prawdę lub ocenę, często błyskotliwa.

Fraszka = wiersz – może bawić

Aforyzm = zdanie – ma skłaniać do refleksji

Środki stylistyczne:

- metafora: przenośne użycie słów w celu nadania nowego znaczenia (np. „słowa ranią”)
- uosobienie: przypisanie cech ludzkich rzeczom lub zjawiskom (np. „los się uśmiechnął”)
- ironia: wypowiedź o znaczeniu odwrotnym do dosłownego, służy podkreśleniu kontrastu lub wyśmianiu (np. „Ależ świetnie się spisałeś – jedynka z testu!”)
- kontrast: zestawienie przeciwieństw (np. „bogaty głupiec i mądry biedak”)

Puenta to zaskakujące zakończenie utworu – często krótka, trafna myśl, która niespodziewanie zmienia sens całej wypowiedzi. Stosuje się ją, żeby zaskoczyć, rozbawić lub skłonić do refleksji.

Wszelkie prawa zastrzeżone **SUKCES DO KWADRATU Sp. z o.o.**

Zabrania się kopiowania, udostępniania i rozpowszechniania w jakiegokolwiek formie bez pisemnej zgody autorów.

www.sukcesdokwadratu.pl

e-mail: kontakt@sukcesdokwadratu.pl

Zadanie 1

Wskaż, które z poniższych

a)	„Fraszka” to forma poetycka
b)	„Puenta to element humoru
c)	„Aforyzm” to krótkie zdanie
d)	„Ironia w aforyzmie polega na
e)	„Uosobienie” to przenośnia

Zadanie 2

Przeczytaj fraszkę (zwróć uwagę na kontrast). Przy każdym

Zadanie 3

Napisz 3–4 zdania, które będą Twoją interpretacją

Zadanie 4

Wypisz 3 kryteria, które według Ciebie

Zadanie 5

Wysłuchaj aforyzmu. Wyjaśnij, co on odnosi się do sensu i

Zadanie 6

Ułóż własny aforyzm (metafora, uosobienie, personifikacja)

Zadanie 7

Przeczytaj uważnie tekst (np. „O mądrości”)

1. „Prawdziwość jest jak
2. „Im więcej mówisz,
3. „Milczenie jest jak

Zadanie 8

Porównaj fraszkę z aforyzmem

Pozostałe zadania widoczne dla uczestników kursu

Wszelkie prawa zastrzeżone **SUKCES DO KWADRATU Sp. z o.o.**

Zabrania się kopiowania, udostępniania i rozpowszechniania w jakiegokolwiek formie bez pisemnej zgody autorów.

www.sukcesdokwadratu.pl

e-mail: kontakt@sukcesdokwadratu.pl

Zadanie 9

Przeczytaj uważnie

1. „Na zdrowie”
2. „Do gór i do dolin”
3. „O żywocie ludzkiem”

Do każdej z nich napisz krótką frazję. W 1–2 zdaniach (np. metafora, uosobienie)

Dla chętnych: Utwórz własną frazję (np. smartfony, sztuczna inteligencja)

Zadanie 10

Znajdź frazję lub frazję

UWAGA:

Zakres i liczba zadań w ramach wszystkich zadań

Pozostałe zadania widoczne dla uczestników kursu

Wszelkie prawa zastrzeżone **SUKCES DO KWADRATU Sp. z o.o.**

Zabrania się kopiowania, udostępniania i rozpowszechniania w jakiegokolwiek formie bez pisemnej zgody autorów.

www.sukcesdokwadratu.pl

e-mail: kontakt@sukcesdokwadratu.pl

